

Меморандум за разбирателство за използване на Националния фонд за целите на ИСПА

Като се има предвид че, усъвършенстваната предприсъединителната стратегия е предназначена да даде възможност на всички страни кандидатки от Централна и Източна Европа да станат членки на Европейския съюз, и като такива, съобразно възможностите си, да се изравнят, към европейските ценности, преди тяхното присъединяване;

Като се има предвид че, Партньорство за присъединяване е основната отличителна черта на усъвършенстваната предприсъединителна стратегия, която мобилизира всички форми на подпомагане на страните-членки, включени в определената рамка;

Като се има предвид че, Меморандума за разбирателство за създаването на Националния фонд, е сключен между Комисията и всяка страна кандидатка от Централна и Източна Европа за Програма ФАР;

Като се има предвид че, предприсъединителната стратегия включва осигуряването на Инструмент за структурната политика за предприсъединяване, която ще бъде насочен пряко към уеднаквяването на страните кандидатки с инфраструктурите стандарти на Общността и осигурява финансов принос за екологичните мерки, и транспортно-инфраструктурните мерки;

Като се има предвид че, Наредба /ЕС/ № 1267/99 за създаване на Инструмент за структурната политика за предприсъединяване, предвижда във всяка страна бенефициент да се определи централно звено, Национален фонд, чрез който средствата от Общността трябва да бъдат пренасочвани;

Като се има предвид, че Финансовият меморандум по ИСПА показва, че отговорностите на Националния ръководител са изложени в Меморандума за разбирателство, сключен между Комисията и страните бенефициенти;

Като се има предвид, че е необходимо механизма за прилагане на Националния фонд да се разшири, за да покрие и ИСПА, като

се вземат под внимание прилагащите процедури по този инструмент,

Следователно:

Европейската общност, представена от Европейската Комисия, наричана по нататък "Комисията" от една страна и

Правителството на Република България, действащо от името на Република България, наричано по нататък "Получател" от друга,

Приеха следното:

Член 1
Определения

Децентрализирана система за изпълнение

Системата за изпълнение където част от управлението и отговорностите са прехвърлени на страната бенефициент, докато Комисията носи крайната отговорност съгласно Договорите на ЕС.

Национален ИСПА координатор (НИС)

Служител от държавната администрация отговорен за оперативното програмиране, изпълнение и наблюдение на проектите на бенефициента. НИК осигурява тесни взаимовръзки между процеса на присъединяване и използването финансовата помощ от Общността и отговаря за наблюдението на проектите по ИСПА.

Национален ръководител (НАО)

Служител от държавната администрация, оглавяващ Националния Фонд. Националният ръководител носи цялостната отговорност за финансовото управление на средствата по ИСПА при бенефициента.

Национален Фонд (NF)

Обособено звено в държавната хазна към Министерство на финансите, чрез което средствата по ИСПА се насочват към потребителите.

Секторен ръководител (SAO)

Служител в държавната администрация, който обикновено оглавява Прилагаща Агенция по ИСПА. Секторният ръководител отговаря за действията на Прилагащата Агенция и за стабилното финансово управление на подлежащите на изпълнение проекти. В съгласие с условията на чл.6 от този Меморандум за Разбирателство той/тя може да делегира някои от своите отговорности, свързани с поръчките или други действия на крайния бенефициент.

Прилагаща Агенция (IA)

Изпълнително звено в рамките на държавната администрация, отговарящо за тръжните процедури, договорирането, плащанията и техническото изпълнение на подпомаганите по ИСПА проекти. Това пълномощие отговаря на “звено, отговорно за изпълнението” както е дефинирано в Анекс III.2, част II от Финансовия меморандум по ИСПА.

Краен бенефициент

Звено, организация или администрация, която се ползва от проекта. Това звено, организация или администрация е отговорно за поръчките или други действия, когато са им делегирани от Секторния ръководител.

Комитет за наблюдение и контрол за прилагане на Инструмента за структурна политика за предприсъединяване

Главното звено за наблюдение за изпълнението на проектите по ИСПА с участие на Комисията, бенефициента и международните финансови институции. Комитет за наблюдение по ИСПА се председателства от националния ИСПА Координатор. В Комитета участват представители на Прилагащите Агенции, крайни бенефициенти, а също така и Националния ръководител.

Чл.2

Национален Фонд и Национален Ръководител

1§.

Обхватът и отговорностите на Националния Фонд и на Националния Ръководител, вече установени в контекста на програма ФАР ще се прилагат и по ИСПА.

2§.

Националният Фонд като орган на държавната хазна, управляван от Националния Ръководител (накратко НАО), в Министерството на Финансите ще управлява помощите по ИСПА, определени за бенефициента, съгласно Децентрализираната Система за Изпълнение (DIS).

3§.

Националният Ръководител не може едновременно да изпълнява ролята и на Национален ИСПА Координатор. Националният Ръководител може да делегира своите отговорности на максимум двама други служители, но той/тя остава напълно отговорен за всички дейности, с които той/тя е натоварен по силата на този Меморандум за Разбирателство.

Чл.3

Отговорности на Националния Ръководител

1§.

Националният Ръководител ще носи цялостната отговорност за финансовото управление на средствата по ИСПА. Той/тя следва да осигури спазването на правилата и процедурите, отнасящи се до поръчките, изготвянето на отчетни доклади и финансовото управление, а също и функционирането на подходяща система за отчитане и даване информация по проектите. Националният Ръководител ще бъде изцяло подотчетен за средствата по ИСПА, отпуснати за даден проект, до момента в който Комисията изплати салдото по отпуснатата помощ по ИСПА.

2§.

Националният Ръководител ще поддържа финансово-отчетна система за всички средства, отпуснати по ИСПА. Той/тя ще бъде подотчетен на Комисията за използването на средствата. При изпълнението на тези отговорности, Националният Ръководител ще бъде отговорен за изпълнението на следните задачи:

- (I) да изисква и да управлява финансовите средства от Комисията;
- (II) да назначи секторни ръководители за всяка Прилагаща Агенция (IA), след консултиране с Националния ИСПА Координатор;

- (III) да сключи Финансови споразумения, които той/тя ще подпише с всяка Прилагаща Агенция;
- (IV) да осигури източници на национално или друго съфинансиране, както е заложено във Финансовите Меморандуми за проектите подпомагани по ИСПА;
- (V) да осигури редовно осъвременяване на финансово-отчетната система за средствата по ИСПА и спазване на отчетните процедури от Прилагащите Агенции;
- (VI) да прехвърля средства към Прилагащите Агенции, съгласно механизма заложен във Финансовото споразумение;
- (VII) да участва с Комисията и Националния ИСПА Координатор в Комитета за Наблюдение и контрол на ИСПА;
- (VIII) да възстановява неоползотворените или изплатени не по предназначение средства от Прилагащите Агенции, при завършване на проекти по ИСПА.

3§.

Техническите и административните въпроси при изпълнение на проектите по ИСПА, включително тръжни и договорни ще бъдат изцяло задължение на Прилагащата Агенция.

4§.

Неизпълнението на което и да е от задълженията, заложи в този Меморандум за Разбирателство може да доведе до връщане на средствата по ИСПА обратно на Комисията.

Чл.4

Заявяване на средства от Комисията

1§.

Първата вноска от авансовото плащане ще бъде прехвърлена от Комисията в Националния Фонд след подписването на Финансовия Меморандум от бенефициента, при положение, че условията, включени в чл. 13 (банкови сметки) са били изпълнени. Това първо плащане не може да надхвърли 10% от цялата стойност на средствата за проект. Остатъкът се изплаща при подписване на първия договор, т.е. първия договор за работа. По принцип правилото е авансовото плащане да бъде до 20% от помощта по ИСПА.

2§.

Заявките за междинни и крайни плащания, следва да се утвърждават и одобряват от Националния Ръководител и се предоставят на Комисията за одобрение и превеждане на сумите. Следва да се използват платежни искания, заедно с информация по фактурите, съпътстващи исканията и информация за проверките и упражнения контрол, както е описано във Финансовия Меморандум по ИСПА. Исканията за междинни плащания следва да се представят по правило три пъти годишно -към първи март, към първи юли и най късно към първи ноември.

3§.

Националният Ръководител трябва да представи на Комисията заявка за крайното плащане в рамките на шест месеца от крайния срок за завършване на работите, заложи в Финансовия меморандум.

4§.

Комисията си запазва правото да изисква допълнителна информация, подпомагаща прехвърлянето на средствата.

5§.

Точните изисквания и условия за превеждането на средствата от Комисията ще бъдат изложени във Финансовия Меморандум.

6§.

Националният Фонд ще отчита всички междинни и Окончателни плащания, преведени от Комисията в полза на изпълнението на проектите, подпомагани по ИСПА.

Член 5

Превеждане на парични средства на Прилагащите Агенции

1§

Финансовото споразумение сключено между Националния фонд и Прилагащата агенция ще изготви в детайли условията за превеждането на паричните средства от Националния фонд към под-сметките на Прилагащите агенции. Никакво превеждане на парични средства обаче, не може да стане преди избирането на Секторен ръководител и подписване на Финансово споразумение с Прилагащата агенция.

2§

Националният фонд и Националният ръководител (NAO) ще бъдат отговорни в крайна сметка пред Комисията, преводите да са направени точно и на базата на коректна информация.

3§

Националният фонд ще държи сметка за всички преводи, направени в полза на проектите на ИСПА.

Член 6

Финансови споразумения

1. Националният ръководител ще сключи Финансови споразумения с всеки един Секторен ръководител, оглавяващ или координиращ дейностите на Прилагащите агенции, отговорни за ИСПА. Тези споразумения могат да покрият всички мерки съфинансирани от ИСПА в сектора на въпросната Прилагаща агенция.
2. Финансовите споразумения ще идентифицират Секторния ръководител (SAO), назначен от Националния ръководител след консултации с Националния ИСПА координатор и ще дадат точно описание на пълномощията за някои отговорности на ръководителя, които могат да бъдат делегирани.
3. Финансовите споразумения ще установят отговорностите на Секторния ръководител за следното:
  - (i) доброто административно, финансово и техническо управление, наблюдение и контрол на проектите по ИСПА
  - (ii) подписване на договори
  - (iii) изпълнение на проектите на базата на правилата за доставка, залегнали в Практическия наръчник
  - (iv) проверка на фактурите преди да се извърши плащането на изпълнителите
  - (v) поддържане на жизнеспособна техническа и финансова система за отчитане
  - (vi) поддържане на отделна счетоводна система или подходящо счетоводно систематизиране на всички сделки отнасящи се за всеки проект, съфинансиран от ИСПА
  - (vii) редовно предаване и проверка на информацията представяна на Националния фонд, относно финансовото и физическо развитие, необходима за представяне на заявки за

- плащане от Комисията, съгласно изискванията на Финансовия Меморандум.
- (viii) да декларира пред Националния фонд, че гореспоменатата информация е точна и може да бъде доказана чрез оригинални документи, притежавани от Прилагащата агенция.
  - (ix) съраняване на гореспоменатите документи за период от 5 години след последното плащане по проекта.
4. Секторния ръководител остава през цялото време отговорен за представянето на информация за финансовия и физически прогрес на Националния фонд, както е представено в точки (vii) и (viii) на горния параграф 3. Където други отговорности са били предоставени, информацията за финансовия и физически напредък следва да бъде представена първо на Секторния ръководител от участващите органи. Секторният ръководител би трябвало да поддържа в достатъчна степен надзор /супервизия/ над тези органи и би трябвало да провежда достатъчна информация, доказвана от оригинални документи, така, че той/тя да може да декларира, че информацията е точна.
5. Финансовите споразумения също ще формулират подробно условията за трансфер на парични средства и данни за банковата сметка при прилагане на Член 5 и 13 от този Меморандум за разбирателство.

Член 7

Отчитане

1§

Националният ръководител ще осигурява това, че Националният фонд и Прилагащите агенции ще поддържат жизнена техническа и финансово-отчетна система за всички поддържащи мерки по ИСПА, включително паричните средства, превеждани на Прилагащите агенции.

2§

В допълнение, Националният ИСПА координатор, подкрепян от Националния Фонд и Секторния ръководител, ще съставя периодично доклади за развитието на финансовото състояние на проектите, навреме ще представя в табличен вид настоящите

търгове, осъществяването на оценката на търговете и присъждането на договорите, как се изпълнява проекта, срещани проблеми /ако има такива/, бъдещи перспективи и друга необходима информация, изисквана от Комисията.

Член 8

Неправомерни плащания и нередности

1§

Националният фонд ще бъде отговорен пред Комисията за връщане на всяка сума погрешно или неправомерно изплатена, съгласно условията на Финансовия меморандум.

2§

Националният фонд ще бъде отговорен пред Комисията за представяне на нужната информация, според Споразумението, относно нередностите, възстановяването на суми погрешно получени по ИСПА и проверки на място анекси съгласно Анексите на Финансовия меморандум.

Чл.9

Използване на ЕВРО

1. Националният Фонд е отговорен за осигуряване на правилното използване на ЕВРО-то в разплащателните документи, предоставяни на Комисията.
2. Кръстосаният курс, който ще се използва трябва да е финансовия счетоводен курс на комисията, прилаган през месеца , в който разходите, които са отчетени са заведени в счетоводните документи на органите отговорни за финансовото управление на проекта.

Чл.10

Персонал

Бенефициентът трябва да осигури със собствени средства необходимите човешки ресурси, които да са на разположение за навременното и правилно провеждане на задачите поверени на Националния Фонд.

Чл.11

Местонахождение и помощни средства

Бенефициентът трябва да осигури със собствени средства необходимите помещения, офис обзавеждане и други съоръжения за националния Фонд в Министерство на финансите.

Чл.12

Операционни разходи на Националния Фонд

Операционните разходи на националния Фонд трябва да се поемат от бенефициента.

Чл.13

Банкови сметки

1§.

Националният Фонд следва да открие банкова сметка в Централната Банка или в банкова сметка, гарантирана от правителството, за всеки сектор (транспорт и околна среда). Тези банкови сметки трябва да имат подсметки за всеки от проектите, като всеки от Секторните ръководители на Прилагащите Агенции има право да извършва плащания. В случай, че тази система не може да бъде приложена, между Комисията и Националния Фонд могат да бъдат договорени специални условия. Принципно тези сметки трябва да генерират лихви. Комисията ще осигури допълнителни напътствия относно използването на доходи от лихви.

2§.

С банковите сметки и подсметки трябва да се работи прилагайки двуподписната система. Определянето на служители, упълномощени да се подписват, изисква съгласието на Националния ръководител за банкови сметки и съгласието на Секторните ръководители - за банкови подсметки.

3§.

Националният Фонд трябва да предава на Комисията цялата необходима информация за сметките си. Необходимата информация включва например, име и адрес на банката, номер

на сметката, име на титуляра по сметката, лихви и всякаква друга информация, която Комисията счита за необходима.

Чл.14 Поръчки

1§.

Поръчките ще се изпълняват съгласно практическия указател осигуряващ свободен достъп, честна конкуренция и прозрачност както е предвидено в Анекс III.1, глава XI от Финансовия меморандум по ИСПА.

2§.

На база конкретен случай, Комисията може да одобри отклонения от правилата на практическия указател след проверка от Управителния Комитет на ИСПА.

3§.

Прилагащата Агенция трябва да осигури, спазването на всички съществени правила и процедури. Секторният и Националният ръководител могат да упражняват контролни функции.

Чл. 15 Финансов контрол, счетоводство и одит

1§.

Подходящ финансов контрол следва да бъде упражняван от компетентна държавна институция за финансов контрол в съгласие с условията на Финансовия меморандум. Всяка година одиторски план и обобщение от констатациите на проведените ревизии следва да бъде изпращан на Комисията. Одиторски доклади трябва да бъдат на разположение на Комисията.

2§.

Счетоводните сметки и операции на всички основни прилагащи структури могат да бъдат проверявани на редовни интервали от външен одитор на договор към Комисията, който е без предубеждения към отговорностите на Комисията и Европейския съд на одиторите както е отбелязано в условията за финансовото изпълнение на ИСПА във Финансовия Меморандум.

3§.

Националният фонд ще води двойно или аналитично - сметково счетоводство, което ще покрива всички договорни или други финансови операции, прилежащи към проектите подпомагани по ИСПА в Р България.

4§.

Регистри за цялостното финансово управление, тържните и договорни документи трябва да се съхраняват пет години след завършване на проекта.

Чл.16

Разрешаване на спорове

1§.

Всеки въпрос, свързан с изпълнението или интерпретирането на този Меморандум за Разбирателство ще бъде предмет на консултации между бенефициента и Комисията, което ще води, където е необходимо, до промени в Меморандума за Разбирателство.

2§.

При неизпълнение на задълженията заложиени в този Меморандум за Разбирателство и когато не са взети навреме достатъчно оздравителни мерки, Комисията може да прекрати финансирането на проекта, изпълняван чрез системата въведена от този Меморандум за Разбирателство, след консултации с бенефициента и да поиска възвръщане на средствата по ИСПА.

3§.

Ако консултациите не доведат до приятелско споразумение страните могат да се обърнат до арбитраж както е заложиени в Анекс Б в Общите Условия отнасящи се до Финансовия Меморандум анексиран към Рамковото споразумение , сключено между Р България и Комисията през 1990г.

Чл.17
Крайни разпоредби

Този Меморандум за Разбирателство може да бъде променен писмено само по общо съгласие на страните.

Този Меморандум за Разбирателство ще влезе в сила от датата на подписване от двете страни.

Място:

Място:
София

**От страна на Правителството
на Р България**

**От страна на
Европейската Общност**

Евгени Чачев

Жак Вюненбюрже

Министър на Регионалното
Развитие и Благоустройството
Национален ИСПА Координатор

Ръководител на Делегацията

Дата:

Дата: 22.11.2000

Муравей Радев

Министър на Финансите
Национален Ръководител

Дата: